

вмикає сирену та таймер на заданий час. Оператор 5 перевіряє чи пройшов заданий час таймеру, і при завершенні часу вмикається сирена і таймер, і вмикається ПА (оператор 6). Після перевірки роботи об'єкта керування ПА (оператора 7) вмикається об'єкт керування ФМ (оператор 8). Так само перевіряємо датчик спрацювання оператора 9 (ФМ), що після відповіді вмикається система конвеєрів (оператор 10) і таким чином виконується перевірка на спрацювання усіх об'єктів керування.

Удосконалення існуючої системи керування технологічним процесом виробництва макаронних виробів дає змогу контролювати кожний параметр для точного дозування продуктів, які відповідають рецептурі, зменшують аварійні ситуації які пов'язані з людським фактором, можливість контролювати весь об'єкт від одного пульта керування та дають змогу для майбутнього удосконалення системи.

Інформаційні джерела:

1. Методичні вказівки для виконання лабораторних робіт з дисципліни «Загальна технологія переробних і харчових виробництв» для підготовки фахівців у вищих навчальних закладах III–IV рівнів акредитації. Галузь знань – 13 «Механічна інженерія». Спеціальність – 133 «Галузеве машинобудування». Спеціалізації – «Обладнання переробних і харчових виробництв» і «Машини та обладнання сільськогосподарського виробництва» Освітній ступінь – «Бакалавр» / В.П. Янович, О.В. Цуркан, В.М. Пазюк ; Вінн. нац. аграр. ун-т. – Вінниця: ВНАУ, 2018. – 92 с.

2. Мікропроцесорні керуючі пристрої: методичні вказівки до виконання практичних робіт з дисципліни «Мікропроцесорні керуючі пристрої» для здобувачів першого (бакалаврського) рівня вищої освіти заочної форм навчання за освітньо-професійною програмою зі спеціальності 151 «Автоматизація та комп'ютерно-інтегровані технології»; уклад. К. В. Демченко. Х.: ДБТУ, 2023. 18 с.

ІНФОРМАЦІЙНИЙ ПРОСТІР ЯК ПРЕДМЕТ ГЕОПОЛІТИКИ

Проценко Н.М., канд. екон. наук, доц.
Державний біотехнологічний університет

Протягом історії людства доступні йому «простори» завжди були джерелом могутності й більшості міжнародних конфліктів, одночасно надаючи, проте, засоби їх розв'язання. Простір, який контролюється державою чи союзом держав, найчастіше називають геополітичним полем.

Поняття «геополітика» у науці з'явилося в 1916 р. завдяки шведському вченому Рудольфу Челлен (1864–1922 рр.), який розумів під нею «доктрину, яка розглядає державу як географічний організм чи просторовий феномен». Питаннями геополітики займалися німецький теоретик К. Хаусхофер, американський історик Ф.-Д. Тэрнер, американський військово-морський теоретик та історик, контр-адмірал А. Мехена та інші вчені [1, С. 4, 5, 22]. Однак, у багатьох випадках геополітиків не визнавали як вчених, але при цьому

активно використовували їхні наукові викладки для вироблення міжнародної стратегії. Тільки політичні події, яких було так багато у ХХ ст., а саме одночасне визрівання глобальних політичних змін: взаємообумовленості економіки, політики, воєнної міцності країн, на які почали впливати раніше розрізнені фактори географічне розташування країни, народонаселення, кордони, уряди, світове господарство, призвели до формування геополітики як цілісної концепції світосприйняття світового устрою. На сьогоднішній час політика є складовою підвищеного динамізму суспільних процесів, які характеризуються швидкої зміною ситуацій, їх непередбачуваністю, невизначеністю та суперечливістю.

Закономірним результатом розвитку людства є перехід до інформаційного суспільства, в якому влада знань та інформації стає вирішальною в управлінні суспільством, відводячи на другий план вплив грошей та державного примусу. Зростання ролі інформаційної компоненти у суспільстві пояснюється як економічними, так й технічними, соціальними, організаційними причинами, перетворивши їх у потужну силу, що здатна завдати шкоди будь-якій державі. При цьому структура сучасного суспільства є настільки взаємозалежною, що вплив однією компоненту відразу віддзеркалюється на інших.

Умови функціонування інформаційного середовища передбачає активне використання інформації та інформаційно-комунікаційних технологій, що перетворили майже кожен сферу діяльності людства та створили інформаційний простір. Питаннями тлумачення інформаційного простору займалися німецький соціолог Н. Луман, американський соціолог і публіцист Д. Белл, французький географ і геополітик І. Лакост та інші науковці [2, С. 3, 3, 4]. Проте, варто відмітити, що в дослідженнях взаємозв'язку інформаційного простору та геополітики спостерігається надмірна прив'язаність класичного розуміння геополітики до землі та географії. Прибічники такого традиційного підходу ігнорують ключові для предмета дослідження процеси інформатизації та глобалізації.

Усього 20–30 років тому зміна місця проживання для багатьох людей було дуже не простим рішенням, і обумовлено це було достатньо тісними зв'язками на міжособистісному, культурному та соціальному рівнях, але сьогодні людина значно менше «психологічно» пов'язана з територією мешкання. Кордони країн завдяки сучасним інформаційним технологіям дедалі стають певною політичною умовністю, а об'єднання людей через роботу, за групами інтересів ще більш послаблюють ці зв'язки. Оскільки інформатизація суспільства є глобальним соціальним процесом виробництва, де у всіх сферах життєдіяльності людини інформація використовується як суспільний ресурс, то вона перетворилася «з об'єкта теоретичного аналізу вчених на критерій оцінки могутності держав, стала найважливішим чинником у боротьбі тієї або іншої країни за економічну, політичну, культурну і військову перевагу, а також чинником виживання всього людства в цілому» [5, С. 68–69].

Інформаційне протистояння стає звичним елементом повсякденного життя, що впливає на державні інфраструктури, суспільну свідомість тощо.

Метою цього протиборства є руйнування територіальної цілісності держави та підірив національної самосвідомості населення. Реалії сьогодення такі, що вже сформованим і природним інструментом вирішення конфліктної ситуації є не лише володіння інформацією, а також її використання та застосування сторонами конфлікту при зіткненні інтересів або виникненні протиріч, де на перший план виходять методи та форми оприлюднення та розповсюдження інформації для масової аудиторії.

Безпосередніми носіями та, особливо, розповсюджувачами знань та іншої політично значущої інформації є ЗМІ та соціальні медіа. Вплив на політику ЗМІ здійснюють в інформаційному просторі, що дозволяє певним чином формувати громадську думку. Активне використання інструментарію та технічних можливостей Інтернету дозволяє забезпечувати управління політичними протистояннями та конфліктами за допомогою соціальних мереж, онлайн-чатів, блогосфери. Разом з тим, Інтернет стає лише наслідком або ж одним з інструментаріїв реалізації суспільно значимих запитів інформаційного простору, які швидко змінюються. Запити набувають статусу чітко виражених соціальних настроїв, вимог, традицій і норм, котрі породжують нові інформаційні хвилі, які практично позбавлені географічних обмежень.

Багато геополітичних концепцій розглядають інформацію як вид зброї, яка є дуже небезпечною через те, що інформація легко доступна, поширюється в необмежених обсягах і діапазонах, перетинає всі державні кордони без обмежень. Чільне становище в інформаційному просторі дозволяє домінуючій стороні керувати розвитком конфліктної ситуацією або сприяє її вирішенню та врегулюванню.

На всіх етапах розвитку світової історії боротьба за геополітичну перевагу ведеться засобами, які відповідають певному часу. На сьогоднішній момент відбувається абсолютна інформатизація ключових сфер діяльності більшості держав, швидкими темпами відбувається формування глобального інформаційного простору, активно розвиваються програмно-технічні засоби нанесення шкоди комп'ютерним та телекомунікаційним системам тощо. Врахування інформаційного простору в геостратегіях стає визначальним напрямком держави для досягнення своїх цілей у внутрішній, регіональній та міжнародній політиці, а також у досягненні геополітичної переваги на світовій арені.

Інформаційні джерела:

1. Вегеш М., Палінчак М., Петрінко В. Геополітика в постатах і термінах : підручник для студентів і аспірантів спеціальності «Політологія». Ужгород: Видавничий дім «Гельветика». 2020. 786 с.
2. Луман Н. Поняття ризику. *Thesis*. 1994. № 5. URL: www.ecsocman.edu.ru/data/429/174/1217/5_2_luhm.pdf (дата звернення 10.05.2023).
3. D. Bell. *The Social Framework of the Information society*. Oxford, 1980. P. 500-549.
4. Efferink L. van *The Definition of Geopolitics – Classical, French and Critical Traditions*. URL: https://exploringgeopolitics.org/%20Publication_Efferink_van_Leonhardt_The_Definition_of_Geopolitics_%20Classical_French_Critical.html (дата звернення 7.05.2023).
5. Момот А. С. Інформаційні чинники впливу на сталий розвиток світосистеми. *Нова парадигма*. 2011. Вип. 104. С. 67–77.